KONFERENCJA W SPRAWIE PRZYSTĄPIENIA DO UNII EUROPEJSKIEJ – CZARNOGÓRA –

Bruksela, 6 listopada 2026 r. (OR. en)

AD 88/26

LIMITE

CONF-ME 39

PUBLIC

DOKUMENT AKCESYJNY

Dotyczy:	WSPÓLNE STANOWISKO UNII EUROPEJSKIEJ – Rozdział 12: Bezpieczeństwo żywności, polityka weterynaryjna i fitosanitarna

WSPÓLNE STANOWISKO UNII EUROPEJSKIEJ

Rozdział 12: Bezpieczeństwo żywności, polityka weterynaryjna i fitosanitarna

Niniejsze stanowisko Unii Europejskiej opiera się na jej ogólnym stanowisku przygotowanym na konferencję akcesyjną z udziałem Czarnogóry (AD 23/12 CONF-ME 2) i podlega zasadom negocjacyjnym zatwierdzonym w tym stanowisku ogólnym, a zwłaszcza zasadom następującym:

– opinie wyrażone przez którąkolwiek ze stron na temat określonego rozdziału negocjacyjnego w żaden sposób nie przesądzają o stanowisku, które może zostać przyjęte w sprawie pozostałych rozdziałów;

– porozumień – nawet częściowych – osiągniętych w trakcie negocjacji nad kolejno omawianymi rozdziałami nie należy uznawać za ostateczne, dopóki nie zostanie osiągnięte porozumienie ogólne;

– oraz wymogom określonym w pkt 24, 28, 41 i 44 ram negocjacyjnych.

Odnotowując, że przed przystąpieniem mogą wejść w życie dodatkowe akty należące do unijnego dorobku prawnego lub że odpowiednie przepisy unijne mogą zostać zaktualizowane, UE podkreśla, że Czarnogóra musi kontynuować proces dostosowywania ustawodawstwa do tego dorobku, tak aby zapewnić jego skuteczne wdrożenie i egzekwowanie; Czarnogóra musi też opracować – jeszcze przed przystąpieniem – polityki i instrumenty, które w jak największym stopniu będą spójne z politykami i instrumentami UE.

UE odnotowuje, że w swoim stanowisku negocjacyjnym AD 4/16 REV1 CONF-ME 3 i powiązanym dokumencie AD 59/26 CONF-ME 23 Czarnogóra akceptuje unijny dorobek prawny dotyczący rozdziału 12 obowiązujący na dzień 30 czerwca 2026 r. i deklaruje gotowość do wprowadzenia go w życie do dnia przystąpienia do Unii Europejskiej, z wyjątkiem obszarów, w których wystąpiła o okresy przejściowe:

PUBLIC

- w celu uzyskania zwolnienia do dnia 31 sierpnia 2030 r. ze stosowania przepisów dotyczących wymogów strukturalnych w niektórych zakładach z sektorów: mięsnego, mleczarskiego, rybnego i jaj, które to wymogi określono w rozporządzeniach (WE) nr 852/2004 i nr 853/2004;

- w celu uzyskania zwolnienia do dnia 31 grudnia 2030 r. ze stosowania przepisów dotyczących odbioru i przetwarzania surowego mleka, które nie spełnia całkowicie wymogów określonych w rozporządzeniu (WE) nr 853/2004.

Odpowiadając całościowo na wnioski Czarnogóry, UE przypomina o swoim ogólnym stanowisku negocjacyjnym, zgodnie z którym środki przejściowe mają charakter wyjątkowy, są ustalane na określony czas i w ograniczonym zakresie i towarzyszy im plan wyraźnie określający etapy prowadzące do stosowania unijnego dorobku prawnego. Środki przejściowe nie mogą polegać na wprowadzaniu zmian do zasad lub polityk UE, zaburzać ich właściwego funkcjonowania ani prowadzić do istotnych zakłóceń konkurencji.

Po dokładnym ponownym przeanalizowaniu wniosków i uwzględnieniu środków stanowiących podstawę ram regulacyjnych i proceduralnych niezbędnych do spójnego wdrażania i egzekwowania unijnych wymogów w zakresie bezpieczeństwa żywności w Czarnogórze UE uznaje wnioski Czarnogóry za możliwe do zaakceptowania, z zastrzeżeniem określonych poniżej warunków i procesu monitorowania.

Ponadto UE uważa, że akt przystąpienia powinien ustanowić niezbędną podstawę prawną do celów przyjęcia środków przejściowych, jeżeli będą one konieczne do ułatwienia przejścia od systemu istniejącego obecnie w Czarnogórze do systemu wynikającego ze stosowania unijnych przepisów weterynaryjnych, fitosanitarnych i dotyczących bezpieczeństwa żywności. Takie środki powinny zostać przyjęte przez Komisję zgodnie z odpowiednią procedurą określoną w mających zastosowanie przepisach. Podjęcie takich środków powinno być możliwe w okresie trzech lat następujących po dniu przystąpienia, a ich stosowanie powinno ograniczać się do tego okresu.

PUBLIC

Ogólne bezpieczeństwo żywności

UE z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie w kwietniu 2026 r. nowej ustawy o bezpieczeństwie żywności. UE odnotowuje, że dzięki temu aktowi ustawodawstwo Czarnogóry zostało w jeszcze większym stopniu dostosowane do rozporządzenia (WE) nr 178/2002, gdyż ustanawia on zasady i wymogi obejmujące wszystkie etapy produkcji i dystrybucji żywności/paszy, możliwość śledzenia żywności i paszy oraz obowiązki i zadania podmiotów prowadzących przedsiębiorstwa spożywcze i podmiotów działających na rynku pasz. UE akcentuje, że Czarnogóra musi dalej dostosowywać swoje przepisy do unijnego prawa wtórnego w tej dziedzinie i je wdrażać.

Jeżeli chodzi o **kontrole urzędowe**, UE z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie w maju 2026 r. ustawy o kontrolach urzędowych dostosowującej ustawodawstwo do rozporządzenia (UE) 2017/625 w sprawie kontroli urzędowych i przygotowującej dostosowanie przepisów do unijnych zasad przywozu. UE przyjmuje do wiadomości plany Czarnogóry dotyczące pełnego dostosowania przepisów w tej dziedzinie najpóźniej w czwartym kwartale 2027 r. Odnotowuje również postępy Czarnogóry w tworzeniu i rozwijaniu odpowiednich zdolności administracyjnych oraz infrastruktury na potrzeby kontroli urzędowych prowadzonych przez właściwe organy zgodnie z unijnym dorobkiem prawnym. Obejmuje to finansowanie tych zdolności w całym łańcuchu bezpieczeństwa żywności oraz przy wprowadzaniu z innych krajów i ma na celu zagwarantowanie, że prawo żywnościowe i paszowe oraz przepisy dotyczące zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin będą stosowane. UE zwraca się do Czarnogóry, by do czasu przystąpienia regularnie przekazywała aktualne informacje na ten temat, w tym na temat postępów w zakresie standaryzacji procedur kontroli urzędowych, w szczególności wzmacniania zdolności administracyjnych, służb inspekcyjnych, wsparcia laboratoryjnego i kontroli granicznych.

PUBLIC

UE odnotowuje decyzję Czarnogóry o budowie i modernizacji sześciu punktów kontroli granicznej, którymi są port lotniczy Golubovci, Božaj, Port Bar, Kula, Dobrakovo i Ilino Brdo; są to kroki przewidziane w planie działania na rzecz modernizacji i budowy punktów kontroli granicznej. UE wzywa Czarnogórę do zakończenia budowy, modernizacji i wyposażania sześciu punktów kontroli granicznej w miejscach wprowadzenia, tak aby były one w pełni operacyjne w momencie przystąpienia, oraz do regularnego przekazywania aktualnych informacji na temat postępów do czasu uruchomienia punktów kontroli granicznej, w tym planów awaryjnych na wypadek opóźnień. W szczególności UE będzie monitorować postępy Czarnogóry w budowie i wyposażaniu punktu kontroli granicznej żywych zwierząt, w którym należy przeprowadzać kontrole dobrostanu zwierząt. UE przyjmuje do wiadomości plany awaryjne przewidziane w aktualizacji wyżej wymienionego planu działania w czerwcu 2026 r. i mające na celu zaradzenie potencjalnym opóźnieniom w tworzeniu operacyjnych punktów kontroli granicznej. UE podkreśla, że punkty kontroli granicznej muszą najpóźniej w dniu przystąpienia całkowicie spełniać wymogi dotyczące wprowadzania zwierząt i towarów. UE podkreśla, że Czarnogóra musi regularnie przekazywać aktualne informacje na temat budowy, wyposażenia i statusu operacyjnego punktów kontroli granicznej do czasu pełnej operacyjności sześciu przejść granicznych, w tym co najmniej jedno sprawozdanie do lipca 2027 r. i jedno do grudnia 2027 r. W sprawozdaniach ocenia się status operacyjny sześciu punktów kontroli granicznej, w tym wszelkie stwierdzone opóźnienia, oraz aktualizuje się scenariusze awaryjne, które można wdrożyć.

UE podkreśla, że Czarnogóra musi zapewnić, aby wszystkie istotne funkcje systemu informacyjnego TRACES były wykorzystywane we wszystkich punktach kontroli granicznej i przez wszystkich inspektorów zgodnie z wymogami UE.

PUBLIC

Jeżeli chodzi o **laboratoria**, UE przyjmuje do wiadomości postępy, które Czarnogóra poczyniła w planowaniu wyznaczenia – do celów kontroli urzędowych – sieci krajowych laboratoriów referencyjnych dla każdego laboratorium referencyjnego Unii Europejskiej. UE odnotowuje, że Czarnogóra zamierza wyznaczyć do grudnia 2026 r. krajowe laboratoria referencyjne i do czerwca 2027 r. krajowe laboratoria referencyjne, które będą znajdować się w jednym z państw członkowskich UE. UE odnotowuje obecne inwestycje Czarnogóry w zwiększanie zdolności laboratoryjnych poprzez modernizację wyposażenia i rozwój akredytowanych metod dla swojej sieci laboratoriów. UE przyjmuje do wiadomości bardzo szczegółowe informacje dotyczące zdolności laboratoryjnych, planowania wyznaczenia krajowych laboratoriów referencyjnych, istniejących luk i rozwiązań służących ich wyeliminowaniu; informacje te zawarto w zmienionym planie działania w zakresie krajowych laboratoriów referencyjnych zrealizowanym w lipcu 2026 r. UE odnotowuje, że Czarnogóra będzie musiała kontynuować wysiłki, aby najpóźniej w dniu przystąpienia dysponować działającą siecią krajowych laboratoriów referencyjnych we wszystkich odpowiednich dziedzinach zdrowia zwierząt, zdrowia roślin, a także bezpieczeństwa żywności i pasz. UE wzywa Czarnogórę do sfinalizowania prac nad krajowym referencyjnym laboratorium fitosanitarnym. UE podkreśla również, jak ważne jest zapewnienie terminowej akredytacji i skutecznego funkcjonowania krajowego referencyjnego laboratorium fitosanitarnego. UE oczekuje, że do czasu przystąpienia Czarnogóra będzie regularnie przedstawiać aktualne informacje, w tym co najmniej jedno sprawozdanie z aktualizacji do końca drugiego kwartału 2027 r. i kolejne do końca czwartego kwartału 2027 r., dotyczące (i) wyznaczonych krajowych laboratoriów referencyjnych, (ii) działań określonych w planie działania, które zostały wdrożone i które mają zostać wdrożone, mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych luk oraz (iii) budowy, wyposażenia i statusu operacyjnego krajowego referencyjnego laboratorium fitosanitarnego.

UE podkreśla, że Czarnogóra musi pilnie zapewnić akredytację – na podstawie normy ISO/IEC 17025 – wszystkich laboratoriów przeprowadzających kontrole urzędowe, która zagwarantuje pełną równoważność z wymogami UE, a także oficjalnie wyznaczyć całą sieć laboratoriów urzędowych i krajowych laboratoriów referencyjnych zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/625, w tym jasno określić ich mandaty, zdefiniować kompetencje i ustanowić mechanizmy koordynacji operacyjnej. UE oczekuje, że Czarnogóra będzie regularnie przekazywać aktualne informacje na ten temat.

UE dostrzega postępy Czarnogóry w przyjmowaniu i korzystaniu z pomocy technicznej państw członkowskich UE i we współpracy z nimi z myślą o zapewnieniu pełnego zakresu analiz wymaganych na mocy unijnego dorobku prawnego. UE oczekuje, że Czarnogóra będzie dalej dostosowywać ustawodawstwo do unijnego dorobku prawnego w tej dziedzinie oraz je skutecznie wdrażać.

UE przyjmuje do wiadomości przekazane przez Czarnogórę informacje na temat zasad kontroli i szczegółowych zasad kontroli produktów pochodzenia zwierzęcego. UE podkreśla, że Czarnogóra musi wzmocnić swoje zdolności administracyjne, aby prowadzić kontrole zgodnie z unijnym dorobkiem prawnym w tej dziedzinie, ponieważ konieczne jest zapewnienie pełnej operacyjności systemu kontroli najpóźniej w dniu przystąpienia.

UE odnotowuje ustanowienie ram na rzecz wzmocnienia zdolności administracyjnych i systemu kontroli urzędowych i apeluje do Czarnogóry, aby wyeliminowała wszelkie pozostałe niedociągnięcia w obszarze dobrostanu zwierząt mogące wpłynąć na skuteczność kontroli opartych na ocenie ryzyka (w gospodarstwach, podczas transportu i podczas uboju).

Jeżeli chodzi o **ramy instytucjonalne**, UE z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie przez Czarnogórę w grudniu 2025 r. zbioru przepisów dotyczących organizacji wewnętrznej i systematyzacji administracji do spraw bezpieczeństwa żywności oraz spraw weterynaryjnych i fitosanitarnych; na podstawie tego zbioru Czarnogóra przyjęła w dniu 23 lipca 2026 r. zmieniony plan działania na rzecz wzmocnienia zdolności administracyjnych w tym obszarze. UE zachęca Czarnogórę do regularnego składania sprawozdań z realizacji tego planu działania, który przewiduje rekrutację 147 urzędników do 2030 r., a konkretnie 26 urzędników w 2026 r., 31 urzędników w 2027 r. i 30 urzędników co roku przez kolejne trzy lata. UE apeluje do Czarnogóry, aby ściśle przestrzegała zaleceń Komisji Europejskiej dotyczących zasad bezstronności i unikania konfliktów interesów. Aby zapewnić zgodność z unijnymi wymogami dotyczącymi tych podstawowych zasad, UE oczekuje, że władze wzmocnią odpowiednie zabezpieczenia zarówno w administracji publicznej, jak i w odniesieniu do zlecanych usług. UE oczekuje, że dwa razy w roku, do czasu zakończenia realizacji planu działania w zakresie zdolności administracyjnych, Czarnogóra będzie przedstawiać sprawozdania na temat zatrudnienia pozostałych kadr oraz na temat alternatywnych scenariuszy służących wyeliminowaniu wszelkich niedociągnięć.

PUBLIC

Polityka weterynaryjna

Jeżeli chodzi o zdrowie zwierząt, UE z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie przez Czarnogórę w czerwcu 2026 r. nowej ustawy o zdrowiu zwierząt, która dostosowuje ustawodawstwo do rozporządzenia (UE) 2016/429 i stanowi podstawę prawną dalszego dostosowywania przepisów krajowych do przepisów UE objętych tymi ramami. UE odnotowuje, że ustawa wejdzie w życie w 2027 r., i wzywa Czarnogórę do dalszego dostosowywania i wdrażania odpowiednich przepisów dotyczących zdrowia zwierząt na podstawie tych i innych ram, a zarazem do zapewnienia, od momentu przystąpienia, pełnej zgodności z unijnym dorobkiem prawnym w dziedzinie zdrowia zwierząt i jego skutecznego wdrażania.

UE wzywa Czarnogórę do zapewnienia skutecznego wdrożenia rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/689 uzupełniającego rozporządzenie (UE) 2016/429 w odniesieniu do zasad dotyczących nadzoru, programów likwidacji choroby oraz statusu obszaru wolnego od choroby w przypadku brucelozy i gruźlicy; akt ten ma zasadnicze znaczenie dla zdrowia zwierząt, sektora surowego mleka i modernizacji odpowiednich zakładów w celu spełnienia unijnych wymogów w zakresie higieny. UE oczekuje, że do momentu przystąpienia Czarnogóra będzie dwa razy w roku przedstawiać sprawozdania z realizacji działań w tym zakresie. W szczególności UE oczekuje, że Czarnogóra przedstawi jasne i możliwe do zweryfikowania dowody na to, że inne czynności urzędowe związane ze zdrowiem zwierząt są skutecznie wdrażane w praktyce i są w stanie zapewnić terminowe wykrywanie zagrożeń dla zdrowia zwierząt i skuteczne reagowanie na nie na całym terytorium, w tym informacje na temat właściwych organów, podziału obowiązków, procedur i zasobów przewidzianych na potrzeby realizacji czynności urzędowych w tej dziedzinie.

UE podkreśla, jak ważne jest zapewnienie w momencie przystąpienia pełnej zgodności z unijnym dorobkiem prawnym w obszarze dobrostanu zwierząt, w tym w gospodarstwach, podczas transportu i podczas uboju, oraz skutecznego wdrażania tego dorobku. Jest to konieczne, aby zagwarantować zaufanie publiczne, jeśli chodzi o produkcję żywności, a także aby spełnić oczekiwania obywateli UE co do wysokich standardów dobrostanu zwierząt oraz zapewnić uczciwą konkurencję na rynku wewnętrznym dla producentów z obecnych państw członkowskich.

UE przyjmuje do wiadomości czarnogórski plan szkoleń i budowania zdolności na lata 2026–2030 w zakresie kontroli urzędowych w obszarze dobrostanu zwierząt. Ponadto UE wzywa Czarnogórę do poczynienia postępów w dostosowywaniu przepisów do nowego rozporządzenia z dnia 17 czerwca 2026 r. w sprawie dobrostanu psów i kotów oraz ich identyfikowalności i do rozpoczęcia jego wdrażania; rozporządzenie to zacznie być stosowane od połowy 2028 r.

PUBLIC

UE podkreśla, że Czarnogóra musi jeszcze dostosować przepisy do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2023/372 w sprawie statków do transportu zwierząt, kontroli urzędowych i punktów wyjścia oraz do rozporządzenia delegowanego (UE) 2023/842 w sprawie kontroli urzędowych dobrostanu zwierząt na statkach do transportu zwierząt i apeluje do Czarnogóry, by – zgodnie z planem – do czwartego kwartału 2026 r. dostosowała swoje przepisy krajowe. UE odnotowuje, że konieczne jest usprawnienie spójnego wdrażania standardów dobrostanu zwierząt podczas transportu, w gospodarstwach i podczas uboju. Potrzebne są wysiłki w zakresie egzekwowania przepisów i przeprowadzania skutecznych i opartych na ocenie ryzyka kontroli urzędowych dobrostanu zwierząt w tym obszarze, w tym zapewnienia wystarczającej liczby przeszkolonych pracowników odpowiedzialnych za dobrostan zwierząt. Dlatego UE wzywa Czarnogórę, aby należycie wdrożyła plan szkoleń i budowania zdolności na lata 2026–2030 w zakresie kontroli urzędowych w obszarze dobrostanu zwierząt – pozwoli to zapewnić do dnia przystąpienia dostateczny poziom wdrażania. UE zwraca się do Czarnogóry, aby do momentu przystąpienia dwa razy w roku przedstawiała sprawozdania ze skutecznej realizacji działań w tym zakresie.

UE odnotowuje przekazane przez Czarnogórę informacje oraz jej postępy w zakresie rejestracji odpowiednich zakładów oraz identyfikacji i rejestracji zwierząt. UE apeluje do Czarnogóry, aby pilnie wyeliminowała wszelkie pozostałe niedociągnięcia w rejestrowaniu zakładów, w których utrzymywane są zwierzęta, w zatwierdzaniu niektórych zakładów, w których utrzymywane są zwierzęta, oraz w identyfikacji i rejestracji zwierząt, które to czynności są potrzebne do celów kontroli na wszystkich szczeblach, w tym zarządzania chorobami. UE podkreśla znaczenie zapewnienia, w momencie przystąpienia, pełnej zgodności z unijnym dorobkiem prawnym w tej dziedzinie.

UE przyjmuje do wiadomości przekazane przez Czarnogórę informacje dotyczące ustawodawstwa zootechnicznego i podkreśla znaczenie zapewnienia, w momencie przystąpienia Czarnogóry do UE, pełnego dostosowania przepisów do unijnego dorobku prawnego w tej dziedzinie, m.in. do rozporządzenia (UE) 2016/1012.

UE odnotowuje, że w związku z przyjęciem wyżej opisanych środków **spełniony został wymóg drugiego kryterium zamykającego i trzeciego kryterium zamykającego** określonych we wspólnym stanowisku UE (AD 17/16 CONF-ME 8/**16**) zobowiązującym Czarnogórę do wykazania zdolności do pełnego wdrożenia, w momencie przystąpienia do UE, unijnego dorobku prawnego dotyczącego tego rozdziału. UE apeluje do Czarnogóry, aby regularnie informowała o rozwoju sytuacji i podejmowanych działaniach w odniesieniu do egzekwowania przepisów dotyczących kontroli urzędowych, i podkreśla, że zgodnie z oczekiwaniami Czarnogóra ma nadal dążyć do zapewnienia wdrożenia przepisów w tej dziedzinie w momencie przystąpienia do UE.

PUBLIC

Wprowadzanie do obrotu żywności, paszy i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego

Jeżeli chodzi o **bezpieczeństwo biologiczne**, UE z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie przez Czarnogórę w lutym 2026 r. ustawy o zarządzaniu produktami ubocznymi pochodzenia zwierzęcego i prowadzeniu związanych z nimi czynności. UE z zadowoleniem odnotowuje również przyjęcie przez Czarnogórę w maju 2026 r. rozporządzenia w sprawie higieny żywności oraz planowane przyjęcie w czwartym kwartale 2026 r. rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego. UE przyjmuje do wiadomości przekazane przez Czarnogórę informacje o zasadach higieny żywności oraz o postępach w ocenie zakładów produkujących żywność i paszę pochodzenia zwierzęcego oraz żywność i paszę niepochodzące od zwierząt. UE przyjmuje do wiadomości przekazane przez Czarnogórę informacje o szczegółowych zasadach dotyczących produktów pochodzenia zwierzęcego i o postępach w dalszym dostosowywaniu przepisów do unijnego dorobku prawnego w tej dziedzinie.

UE przyjmuje do wiadomości plan zarządzania produktami ubocznymi pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonymi do spożycia przez ludzi, którego ostatnia aktualizacja miała miejsce w kwietniu 2026 r. Według tego planu Czarnogóra zobowiązała się do ustanowienia, do czasu przystąpienia, systemu bezpiecznego gromadzenia i usuwania produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, który będzie zgodny z przepisami UE i obejmie budowę miejsc grzebania, miejsca gromadzenia oraz transport odpowiednich produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego do krajów sąsiadujących. Ponadto Czarnogóra zobowiązała się, że do dnia 1 stycznia 2031 r. zbuduje zakład przetwarzania niektórych produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego. UE podkreśla, że Czarnogóra musi kontynuować wysiłki na rzecz realizacji planu zarządzania produktami ubocznymi pochodzenia zwierzęcego i zwrócić szczególną uwagę na pozostałe kwestie wdrożeniowe dotyczące współpracy z innymi krajami w regionie w zakresie ewentualnego wywozu z Czarnogóry niektórych produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego. UE oczekuje, że Czarnogóra będzie przedstawiać sprawozdania z realizacji planu zarządzania produktami ubocznymi pochodzenia zwierzęcego przed przystąpieniem, a następnie co najmniej dwa razy w roku do lutego 2031 r. – sprawozdania na temat budowy zakładu przetwórczego. UE będzie ściśle monitorować postępy w ustanawianiu systemu bezpiecznego gromadzenia i usuwania produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, w tym w zakresie kategoryzacji i monitorowania wszystkich zakładów produkujących żywność i zakładów zajmujących się produktami ubocznymi. UE odnotowuje także działania, które Czarnogóra podjęła w celu modernizacji swoich zakładów zajmujących się produktami pochodzenia zwierzęcego. UE przyjmuje do wiadomości przekazane przez Czarnogórę informacje i osiągnięte postępy i będzie dalej monitorować przebieg dostosowywania przepisów w obszarze produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego.

W związku z przyjęciem przedstawionych przez Czarnogórę środków **spełniony został wymóg pierwszego kryterium zamykającego** określonego we wspólnym stanowisku UE (AD 17/16 CONF-ME 8) zobowiązującym Czarnogórę do wykazania zdolności do pełnego wdrożenia, w momencie przystąpienia do UE, unijnego dorobku prawnego dotyczącego tego rozdziału. Jednocześnie UE podkreśla, jak ważne jest wyeliminowanie, do czasu przystąpienia, stwierdzonych niedociągnięć, i apeluje do Czarnogóry, aby przyspieszyła proces modernizacji swoich zakładów.

UE podkreśla, że zastosowanie środków elastyczności na mocy rozporządzenia (UE) nr 852/2004 i rozporządzenia (WE) nr 853/2004 nie powinno prowadzić do nierównych warunków konkurencji, gdyż mogłoby to pośrednio wpłynąć na prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Środki takie powinny być proporcjonalne i należycie uzasadnione i nie należy ich wykorzystywać do eliminowania braków strukturalnych, opóźniania niezbędnych inwestycji ani zezwalania na działalność zakładom, które nie spełniają podstawowych wymogów w zakresie higieny.

Ponadto przypomina się Czarnogórze, że w momencie przystąpienia wszelkie krajowe przepisy techniczne przyjęte w tym obszarze zaczną podlegać procedurze udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych na mocy dyrektywy (UE) 2015/1535. Procedura ta zapewnia przejrzystość i umożliwia UE i państwom członkowskim ocenę, czy projektowane środki krajowe mogą stworzyć nieuzasadnione bariery na rynku wewnętrznym.

Jeżeli chodzi o **przepisy dotyczące bezpieczeństwa żywności** i przepisy szczegółowe, UE z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie przez Czarnogórę w kwietniu 2026 r. rozporządzenia w sprawie materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością; UE odnotowuje także, że Czarnogóra planuje najpóźniej w czwartym kwartale 2026 r. zmienić swoje przepisy dotyczące dodatków do żywności, enzymów, suplementów diety, nowej żywności i środków aromatyzujących. Jeżeli chodzi o substancje zanieczyszczające, UE z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie przez Czarnogórę w maju 2026 r. rozporządzenia w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów tych substancji. UE zachęca Czarnogórę do dalszego dostosowywania krajowego ustawodawstwa do unijnego dorobku prawnego oraz do jego skutecznego wdrażania, a także do zapewnienia niezbędnych zdolności administracyjnych i kontrolnych.

UE odnotowuje przekazane przez Czarnogórę informacje na temat zasad bezpieczeństwa żywności dotyczących głęboko mrożonych środków spożywczych i promieniowania jonizującego.
UE zachęca Czarnogórę do dalszego dostosowywania krajowego ustawodawstwa do unijnego dorobku prawnego oraz do jego skutecznego wdrażania, a także do zapewnienia niezbędnych zdolności administracyjnych i kontrolnych.

UE przyjmuje do wiadomości przekazane przez Czarnogórę informacje na temat przepisów szczegółowych dotyczących pasz obejmujących dodatki paszowe, mieszanki paszowe, materiały paszowe, substancje niepożądane, niektóre produkty stosowane w żywieniu zwierząt oraz pasze lecznicze. UE zachęca Czarnogórę do dalszego dostosowywania krajowego ustawodawstwa do unijnego dorobku prawnego oraz do jego skutecznego wdrażania w celu zapewnienia niezbędnych zdolności administracyjnych i kontrolnych.

Polityka fitosanitarna

Jeżeli chodzi o zdrowie roślin i roślinny materiał rozmnożeniowy, UE z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie przez Czarnogórę w marcu 2026 r. ustawy o ochronie zdrowia roślin, która dostosowuje przepisy krajowe do rozporządzenia (UE) 2016/2031 i stanowi ramy prawne utworzenia systemu kontroli zdrowotności roślin. UE zachęca Czarnogórę do regularnego przekazywania informacji na temat zmian legislacyjnych i wzywa Czarnogórę do dalszego wdrażania prawa wtórnego oraz aktów prawa trzeciego stopnia, w szczególności w odniesieniu do wykazu agrofagów kwarantannowych i wymogów dotyczących przywozu, wieloletnich programów kontroli występowania i zgłaszania wyników rocznych kontroli, aby zapewnić wczesne wykrywanie i zwalczanie agrofagów kwarantannowych dla UE, jak również w odniesieniu do funkcjonującego systemu paszportów roślin, aby zagwarantować, że w Czarnogórze przemieszczanie roślin następuje zgodnie z mającymi zastosowanie wymogami.

UE oczekuje, że do czwartego kwartału 2026 r. Czarnogóra zakończy opracowywanie nowego systemu informacji fitosanitarnych służącego do rejestrowania, analizowania i wymiany danych zgromadzonych podczas kontroli urzędowych i nadzoru. UE podkreśla, że system informacji fitosanitarnych powinien być w pełni operacyjny i skutecznie wykorzystywany, aby wspierać kontrole urzędowe i nadzór.

PUBLIC

W tym względzie UE odnotowuje, że Czarnogóra planuje przedłożyć do dnia 31 października 2026 r. wieloletni program kontroli występowania na lata 2027–2037 i dokonać przeglądu odpowiednich zbiorów przepisów, aby wyeliminować dublowanie się przepisów z ustawą o ochronie zdrowia roślin w odniesieniu do planów awaryjnych dla konkretnych agrofagów i do paszportów roślin. UE podkreśla również, jak ważne jest terminowe przedłożenie, przyjęcie i skuteczna realizacja wieloletniego programu kontroli występowania na lata 2027–2037.

Jeżeli chodzi o jakość nasion i innego roślinnego materiału rozmnożeniowego, w tym leśnego materiału rozmnożeniowego, UE odnotowuje postępy Czarnogóry oraz działania, które podjęła, aby dostosować i wdrożyć prawo wtórne oraz akty prawa trzeciego stopnia w tej dziedzinie. Szczególnie ważne jest, aby Czarnogóra dysponowała funkcjonującym systemem certyfikacji i kontroli nasion i innego roślinnego materiału rozmnożeniowego. UE podkreśla, że Czarnogóra musi być również gotowa do stosowania odpowiednich protokołów do celów badania nowych odmian, dostosować ustawodawstwo do unijnych przepisów o procedurach rejestracji odmian oraz dysponować urzędami badającymi, którym zadania powierza Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin, lub uzyskać dostęp do urzędów badających innych państw członkowskich w celu badania odmian.

Ponadto w sektorze leśnego materiału rozmnożeniowego UE oczekuje, że Czarnogóra będzie dysponować funkcjonującym systemem zatwierdzania materiału podstawowego i certyfikacji pochodzącego z niego leśnego materiału rozmnożeniowego, który ma być wprowadzany do obrotu zgodnie z odpowiednimi przepisami UE. We wszystkich tych sektorach Czarnogóra musi wprowadzić skuteczny system urzędowego nadzoru nad podmiotami profesjonalnymi.
UE przyjmuje do wiadomości przekazane przez Czarnogórę informacje dotyczące jej członkostwa w Międzynarodowym Związku Ochrony Nowych Odmian Roślin (UPOV).

Jeżeli chodzi o pestycydy, UE z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie w kwietniu 2026 r. nowej ustawy o środkach ochrony roślin zgodnej z rozporządzeniem (WE) nr 396/2005, i zauważa, że w Czarnogórze nie produkuje się środków ochrony roślin. UE wzywa Czarnogórę do usprawnienia systemu do celów udzielania zezwoleń na wprowadzanie środków ochrony roślin do obrotu oraz wzajemnego uznawania takich zezwoleń udzielanych przez inne państwa członkowskie UE, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1107/2009, a także do celów monitorowania pozostałości pestycydów w żywności i paszy. UE wzywa również Czarnogórę, aby do dnia przystąpienia zapewniła zdolności instytucjonalne umożliwiające wdrażanie tych unijnych systemów UE w formie struktury, która będzie dla Czarnogóry najodpowiedniejsza.

PUBLIC

Jeżeli chodzi o laboratoria, UE przyjmuje do wiadomości, że Czarnogóra zamierza wyznaczyć do grudnia 2026 r. krajowe laboratoria referencyjne znajdujące się na terytorium Czarnogóry, a do czerwca 2027 r. – krajowe laboratoria referencyjne znajdujące się w jednym z państw członkowskich UE. UE wzywa Czarnogórę do współpracy z akredytowanymi laboratoriami w zakresie oceny postaci użytkowej środków ochrony roślin i do wdrożenia zaleceń zawartych w analizie luk w zdolnościach laboratoryjnych CETI w odniesieniu do pozostałości pestycydów i postaci użytkowych środków ochrony roślin w Czarnogórze, zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/625.

UE zachęca Czarnogórę do zapewnienia ciągłości i dalszego rozwoju ram polityki w zakresie zrównoważonego stosowania środków ochrony roślin, tak aby ramy te były szersze niż obecny krajowy plan działania na lata 2021–2026 – zgodnie z dyrektywą 2009/128/WE.

Jeżeli chodzi o organizmy zmodyfikowane genetycznie, UE odnotowuje wysiłki Czarnogóry i wzywa ją do dopilnowania, aby jej struktury administracyjne umożliwiały skuteczne wdrożenie systemu w praktyce. UE podkreśla, że Czarnogóra musi zadbać o to, aby do dnia przystąpienia krajowe przepisy zostały w pełni dostosowane do unijnego dorobku prawnego dotyczącego organizmów zmodyfikowanych genetycznie, w tym o wdrożenie i egzekwowanie tych przepisów; w szczególności musi zadbać o zdolności administracyjne, instytucjonalne techniczne i laboratoryjne, aby zapewnić skuteczne wdrożenie tego dorobku. UE odnotowuje, że Czarnogóra planuje zawrzeć umowy z krajowymi laboratoriami państw członkowskich UE w sprawie testowania organizmów zmodyfikowanych genetycznie.

Jeżeli chodzi o międzynarodowe porozumienia fitosanitarne w obszarach wchodzących w zakres wyłącznych kompetencji Unii, Czarnogóra musi podjąć niezbędne kroki w celu zapewnienia, przed przystąpieniem, dostosowania swojego stanowiska do stanowiska Unii.

PUBLIC

UE przyjmuje do wiadomości wniosek Czarnogóry o przyznanie okresu przejściowego do dnia 31 sierpnia 2030 r. w odniesieniu do tych zakładów z sektorów: mięsnego, mleczarskiego, rybnego i jaj, które w dniu przystąpienia Czarnogóry do UE nie będą spełniać wymogów strukturalnych przewidzianych w rozporządzeniach (WE) nr 852/2004 i nr 853/2004. UE uważa, że okres przejściowy, o który wystąpiono, jest możliwy do zaakceptowania, ale zaznacza, że w okresie przejściowym produkty z takich zakładów nie będą wprowadzane do obrotu na rynku innych państw członkowskich, ale wyłącznie na rynku w Czarnogórze i na rynkach państw trzecich zgodnie z art. 12 rozporządzenia (WE) nr 178/2002. UE podkreśla ponadto, że taki środek może mieć zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do wymogów strukturalnych i zakładów objętych art. 12 i że zakłady takie nie będą mogły handlować swoimi produktami z innymi państwami członkowskimi UE. Okres przejściowy musi zakończyć się w dniu 31 sierpnia 2030 r. i może mieć zastosowanie wyłącznie do wyraźnie zdefiniowanej niewielkiej liczby zakładów potrzebujących dodatkowego czasu na zakończenie procesu modernizacji. Po wygaśnięciu okresu przejściowego zakłady niespełniające wymogów muszą zakończyć swoją działalność. Aby zapewnić skuteczną segregację i identyfikowalność, produkty z tych zakładów muszą być opatrzone specjalnym znakiem identyfikacyjnym, który należy określić i wprowadzić z odpowiednim wyprzedzeniem przed przystąpieniem.

PUBLIC

UE przyjmuje do wiadomości wniosek Czarnogóry o przyznanie okresu przejściowego do dnia 31 grudnia 2030 r. w odniesieniu do dostaw surowego mleka niespełniającego wymogów w zakresie higieny ustanowionych w rozporządzeniu (WE) nr 853/2004. UE uważa, że okres przejściowy, o który wystąpiono, jest możliwy do zaakceptowania, ale zaznacza, że w okresie przejściowym produkty z takiego surowego mleka nie będą wprowadzane do obrotu na rynku innych państw członkowskich, ale wyłącznie na rynku w Czarnogórze i na rynkach państw trzecich zgodnie z art. 12 rozporządzenia (WE) nr 178/2002. UE podkreśla, że spełnienie przez zakłady wymogów unijnego dorobku prawnego ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia funkcjonowania rynku wewnętrznego i dla zagwarantowania wysokiego poziomu ochrony. W okresie przejściowym mleko pochodzące z gospodarstw niespełniających wymogów musi być odbierane oddzielnie i wykorzystywane wyłącznie do produkcji przetworów mlecznych, które będą wprowadzane do obrotu wyłącznie na terytorium Czarnogóry lub na rynkach państw trzecich zgodnie z art. 12 rozporządzenia (WE) nr 178/2002. Aby zapewnić skuteczną segregację i identyfikowalność, produkty te muszą być opatrzone specjalnym znakiem identyfikacyjnym, który należy określić i wprowadzić z odpowiednim wyprzedzeniem przed przystąpieniem. UE przypomina, że w odpowiednim czasie przed przystąpieniem Czarnogóra musi poinformować o liczbie zakładów objętych obydwoma okresami przejściowymi. Ponadto UE podkreśla, że nie później niż rok przed przystąpieniem Czarnogóra musi poinformować o środkach identyfikowalności i znakach identyfikacyjnych odnośnych produktów.

PUBLIC

UE zwraca się do Czarnogóry, aby nadal wykazywała postępy w dostosowywaniu przepisów do odpowiednich aktów unijnego dorobku prawnego i we wdrażaniu tych aktów. W szczególności cel ten można będzie osiągnąć dopiero wtedy, gdy stada lub gospodarstwa uzyskają oficjalnie status wolnych od choroby w przypadku gruźlicy i brucelozy bydła. Uzyskanie takiego statusu stanowi zatem jeden z podstawowych i ostatecznych warunków wstępnych wprowadzenia do obrotu surowego mleka, także w sytuacji gdy produkty niespełniające wymogów trafiają tylko na rynek krajowy. Odstępstwa, tradycyjne praktyki, systemy badań lub ustalenia przejściowe nie mogą zastąpić tego wymogu. W tym kontekście skuteczne wdrożenie rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/689 uzupełniającego rozporządzenie (UE) 2016/429 w odniesieniu do zasad dotyczących nadzoru, programów likwidacji choroby oraz statusu obszaru wolnego od choroby w przypadku brucelozy i gruźlicy będzie miało zasadnicze znaczenie dla zapewnienia postępów w osiąganiu zgodności z unijnym dorobkiem prawnym.

* * *

W związku z powyższym UE odnotowuje, że na obecnym etapie **rozdział ten nie wymaga dalszych negocjacji**.

Monitorowanie postępów w dostosowywaniu przepisów krajowych do unijnego dorobku prawnego i we wdrażaniu tego dorobku będzie kontynuowane przez cały czas trwania negocjacji.
UE podkreśla, że będzie wyjątkowo bacznie monitorować wszystkie szczególne kwestie wspomniane w niniejszym wspólnym stanowisku z myślą o zapewnieniu zdolności administracyjnych Czarnogóry i jej zdolności do wdrożenia i egzekwowania unijnego dorobku prawnego w tym rozdziale oraz o zakończeniu procesu dostosowywania ustawodawstwa. Należy zwrócić szczególną uwagę na powiązania między niniejszym rozdziałem a innymi rozdziałami negocjacyjnymi. Ostatecznej oceny zgodności czarnogórskiego ustawodawstwa z unijnym dorobkiem prawnym i zdolności wprowadzania w życie tego dorobku będzie można dokonać dopiero na późniejszym etapie negocjacji. UE zachęca Czarnogórę, by oprócz wszelkich informacji, których UE może wymagać do celów negocjacji w sprawie omawianego rozdziału i które należy przedstawić podczas konferencji, regularnie przekazywała Radzie Stabilizacji i Stowarzyszenia szczegółowe informacje pisemne na temat postępów we wdrażaniu unijnego dorobku prawnego i wzmacnianiu zdolności administracyjnych.

Uwzględniając wszystkie wymienione powyżej kwestie, UE, w razie konieczności, powróci do tego rozdziału we właściwym czasie.

UE odnotowuje, że w swoim stanowisku negocjacyjnym AD 4/16 REV1 CONF-ME 3 i powiązanym dokumencie AD 59/26 CONF-ME 23 Czarnogóra akceptuje unijny dorobek prawny dotyczący rozdziału 12 obowiązujący na dzień 30 czerwca 2026 r. i deklaruje gotowość do wprowadzenia go w życie do dnia przystąpienia do Unii Europejskiej, z wyjątkiem obszarów, w których wystąpiła o okresy przejściowe.

Ponadto UE przypomina, że między 30 czerwca 2026 r. a datą przystąpienia mogą wejść w życie nowe akty prawne stanowiące część unijnego dorobku prawnego.

PUBLIC

ZAŁĄCZNIK II

do zmienionego projektu wspólnego stanowiska dotyczącego rozdziału 12

(Bezpieczeństwo żywności, polityka weterynaryjna i fitosanitarna)

Załącznik prawny

Akt dotyczący warunków przystąpienia Republiki Czarnogóry oraz dostosowań w Traktacie o Unii Europejskiej, Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i Traktacie ustanawiającym Europejską Wspólnotę Energii Atomowej

CZĘŚĆ [XXX]

POSTANOWIENIA TYMCZASOWE

TYTUŁ [XX] – INNE POSTANOWIENIA

Artykuł [XX]

Jeżeli środki przejściowe są konieczne do ułatwienia przejścia od systemu istniejącego obecnie w Czarnogórze do systemu wynikającego ze stosowania unijnych przepisów weterynaryjnych, fitosanitarnych i dotyczących bezpieczeństwa żywności, Komisja przyjmuje takie środki zgodnie ze stosowną procedurą określoną w mających zastosowanie przepisach. Środki te są przyjmowane w okresie trzech lat, licząc od dnia przystąpienia, a ich stosowanie jest ograniczone do tego okresu.

PUBLIC

ZAŁĄCZNIK [XX]

Wykaz, o którym mowa w artykule [XX] Aktu przystąpienia: środki przejściowe

[X]. BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI, POLITYKA WETERYNARYJNA I FITOSANITARNA

I. ZAKŁADY (MIĘSO, MLEKO, RYBY I JAJA)

32004 R 0852: Rozporządzenie (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, s. 1).

32004 R 0853: Rozporządzenie (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, s. 55).

1. Do dnia 31 sierpnia 2030 r. na warunkach określonych w punktach 3–6 wymogi strukturalne określone w poniższych aktach nie mają zastosowania do umieszczonych w wykazie na podstawie punkcie 2 zakładów w Czarnogórze z sektorów: mięsnego, mleczarskiego, rybnego i jaj:

   a) rozporządzenie (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady:

      – załącznik II rozdział II;

   b) rozporządzenie (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady:

      – załącznik III sekcja I rozdziały II i III

      – załącznik III sekcja II rozdziały II i III

– załącznik III sekcja V rozdział I

– załącznik III sekcja VIII rozdział III

– załącznik III sekcja IX rozdziały I i II

– załącznik III sekcja X rozdziały I i II.

2. W stosownym czasie przed przystąpieniem Komisja sporządza wykaz zakładów, o których mowa w punkcie 1. Wykaz ten podaje się do wiadomości publicznej; zawiera on nazwę i adres każdego z zakładów.

3. Produkty pochodzące z tych zakładów są wprowadzane do obrotu wyłącznie na rynku krajowym Czarnogóry lub na rynkach państw trzecich zgodnie ze stosownym prawodawstwem Unii lub są wykorzystywane do dalszego przetwarzania w zakładach w Czarnogórze również objętych punktem 1, niezależnie od daty wprowadzenia do obrotu.

4. Produkty z tych zakładów są opatrzone innym znakiem jakości zdrowotnej lub znakiem identyfikacyjnym niż znak przewidziany w artykule 5 rozporządzenia (WE) nr 853/2004. Dokładny opis takiego innego znaku jakości zdrowotnej lub znaku identyfikacyjnego przekazuje się Komisji nie później niż rok przed dniem przystąpienia.

5. Właściwe organy Czarnogóry zapewniają, aby znaki jakości zdrowotnej lub znaki identyfikacyjne, o których mowa w punkcie 4, były stosowane wyłącznie w odniesieniu do produktów, dla których są przeznaczone, i były chronione przed oszukańczym lub nieuprawnionym stosowaniem.

6. Punkty 3 i 4 mają również zastosowanie do wszystkich produktów pochodzących z zintegrowanych zakładów sektora mięsnego, mleczarskiego, rybnego i jaj, w przypadku gdy część zakładu podlega punktowi 1.

PUBLIC

7. Czarnogóra stale monitoruje realizację krajowego programu modernizacji zakładów i przekazuje Komisji co pół roku plan postępów w tym zakresie. Czarnogóra zapewnia, aby dla każdego z tych zakładów opracowano indywidualny plan modernizacji zawierający terminy spełnienia wymogów strukturalnych oraz aby plany te były udostępniane Komisji na wniosek.

8. Czarnogóra zapewnia, aby wszelkie zakłady, które do dnia przystąpienia nie osiągną pełnej zgodności z unijnym dorobkiem prawnym w dziedzinie bezpieczeństwa żywności, z wyjątkiem przypadków objętych postanowieniami niniejszego środka przejściowego, zakończyły swoją działalność.

9. Komisja może przyjąć szczegółowe przepisy wykonawcze, aby zapewnić sprawne funkcjonowanie powyższego systemu przejściowego zgodnie z procedurą, o której mowa, odpowiednio, w artykule 14 ustęp 2 rozporządzenia (WE) nr 852/2004 i w artykule 12 ustęp 2 rozporządzenia (WE) nr 853/2004.

II. PRZETWARZANIE MLEKA NIESPEŁNIAJĄCEGO WYMOGÓW

32004 R 0853: Rozporządzenie (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, s. 55).

1. Zakłady przetwórstwa mlecznego w Czarnogórze mogą do dnia 31 grudnia 2030 r. przyjmować dostawy surowego mleka, które nie spełnia wymogów określonych w sekcji IX rozdział I część III punkt 3 litera a) załącznika III do rozporządzenia (WE) nr 853/2004.

2. Do dnia 31 grudnia 2030 r. zakłady przetwórstwa mlecznego w Czarnogórze mogą nadal przetwarzać zarówno mleko spełniające wymogi, jak i mleko niespełniające wymogów na tej samej linii produkcyjnej, pod warunkiem że mleko spełniające wymogi i mleko niespełniające wymogów są przechowywane oddzielnie od momentu odbioru do etapu produktu końcowego, w tym w gospodarstwie, podczas transportu, przyjmowania, magazynowania i przetwarzania i pod warunkiem że to przetwarzanie następuje w odrębnych cyklach produkcyjnych po przetworzeniu mleka spełniającego wymogi, jest oddzielone i podlega procedurom gwarantującym, że nie dojdzie do zanieczyszczenia krzyżowego.

PUBLIC

3. Bez uszczerbku dla punktu 1 zakłady przetwórstwa mlecznego muszą spełniać wymogi unijne mające zastosowanie do zakładów, w tym stosować zasady systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli (HACCP), o których mowa w artykule 5 rozporządzenia (WE) nr 852/2004, i muszą wykazać, że są zdolne do spełnienia następujących warunków, w tym poprzez określenie linii produkcyjnej i odrębnych cykli produkcyjnych wykorzystywanych do przetwarzania mleka niespełniającego wymogów.

Operatorzy tych zakładów muszą:

a) zapewnić faktyczną segregację mleka spełniającego wymogi i mleka niespełniającego wymogów, od momentu odbioru do etapu produktu końcowego, w tym w gospodarstwie, podczas transportu, przyjmowania, magazynowania, przetwarzania i dystrybucji produktów końcowych, co obejmuje odrębne drogi odbioru mleka, oddzielne magazynowanie i obróbkę mleka spełniającego wymogi i mleka niespełniającego wymogów, szczególne pakowanie i znakowanie produktów z mleka niespełniającego wymogów i oddzielne magazynowanie takich produktów;

b) ustanowić procedury zapewniające identyfikowalność surowców i produktów, w tym dokumentację dotyczącą przemieszczania produktów oraz ewidencjonowanie i uzgadnianie surowego mleka spełniającego wymogi i niespełniającego wymogów z kategoriami i ilościami wyprodukowanych produktów;

c) zapewnić, aby surowe mleko niespełniające wymogów było zawsze poddawane obróbce cieplnej w temperaturze co najmniej 71,7°C przez 15 sekund lub innej obróbce gwarantującej równoważny poziom bezpieczeństwa;

d) zapewnić, aby znaki jakości zdrowotnej lub znaki identyfikacyjne, o których mowa w punkcie 6, były stosowane wyłącznie w odniesieniu do produktów, dla których są przeznaczone, i były chronione przed oszukańczym lub nieuprawnionym stosowaniem.

PUBLIC

4. Właściwe organy w Czarnogórze muszą:

   a) zapewnić, aby operatorzy lub kierownicy każdego z odnośnych zakładów podejmowali wszelkie konieczne środki w celu umożliwienia ścisłego przestrzegania wewnętrznych procedur segregacji mleka;

   b) przeprowadzać badania i niezapowiedziane kontrole przestrzegania segregacji mleka; oraz

   c) przeprowadzać w zatwierdzonych laboratoriach badania wszystkich surowych i gotowych produktów w celu sprawdzenia ich zgodności z wymogami w sekcji IX rozdziale II załącznika III do rozporządzenia (WE) nr 853/2004, w tym pod kątem kryteriów mikrobiologicznych dotyczących produktów na bazie mleka.

5. Produkty mleczarskie uzyskane z mleka niespełniającego wymogów są wprowadzane do obrotu wyłącznie:

   a) na rynku krajowym w Czarnogórze niezależnie od daty wprowadzenia do obrotu; lub

   b) na rynkach państw trzecich zgodnie z odpowiednimi przepisami Unii.

6. Produkty mleczarskie uzyskane z mleka niespełniającego wymogów są opatrzone innym znakiem identyfikacyjnym niż znak przewidziany w artykule 5 rozporządzenia (WE) nr 853/2004. Dokładny opis takiego znaku przekazuje się Komisji nie później niż rok przed dniem przystąpienia.

7. Produkty oparte na surowym mleku spełniającym wymogi przetworzone na oddzielnej linii produkcyjnej można wprowadzać do obrotu jako produkty spełniające wymogi, pod warunkiem że spełnione są wszystkie warunki dotyczące oddzielenia linii produkcyjnych.

PUBLIC

8. Czarnogóra gwarantuje stopniowe zapewnianie zgodności surowego mleka z mającymi zastosowanie wymogami UE i stale monitoruje realizację krajowego programu poprawy jakości surowego mleka, jak również przedstawia Komisji roczne sprawozdanie z postępów w zapewnianiu zgodności gospodarstw mleczarskich z wymogami rozporządzenia (WE) nr 853/2004.

Pierwsze sprawozdanie roczne zostanie przedłożone Komisji najpóźniej w dniu 31 grudnia 2028 r., a drugie sprawozdanie roczne najpóźniej w dniu 31 grudnia 2029 r. W sprawozdaniach tych należy wykorzystać poniższy formularz:

Region	Łączna liczba gospodarstw mleczarskich 31.12.2028	Liczba gospodarstw mleczarskich, w których mleko nie spełnia wymogów* 31.12.2028	% gospodarstw niespełniających wymogów* w łącznej liczbie gospodarstw 31.12.2028	Łączna ilość mleka niespełniającego wymogów 31.12.2028	% łącznej ilość mleka niespełniającego wymogów 31.12.2028	Łączna liczba gospodarstw mleczarskich 31.12.2029	Liczba gospodarstw mleczarskich, w których mleko nie spełnia wymogów* 31.12.2029	% gospodarstw niespełniających wymogów* w łącznej liczbie gospodarstw 31.12.2029	Łączna ilość mleka niespełniającego wymogów 31.12.2029	% łącznej ilość mleka niespełniającego wymogów 31.12.2029

* Spełnianie wymogów oznacza przestrzeganie mających zastosowanie maksymalnych limitów całkowitej liczby drobnoustrojów oraz liczby komórek somatycznych obliczonych z wykorzystaniem średniej geometrycznej kroczącej w odnośnych okresach oceny określonych w sekcji IX rozdziale I części III punkt 3 litera a) podpunkt (i) załącznika III do rozporządzenia (WE) nr 853/2004. Zgodnie z tym przepisem spełnianie wymogów dotyczących surowego mleka krowiego ocenia się z wykorzystaniem średniej geometrycznej kroczącej z dwóch miesięcy (przy co najmniej dwóch próbkach miesięcznie) dla całkowitej liczby drobnoustrojów oraz z wykorzystaniem średniej geometrycznej kroczącej z trzech miesięcy (przy co najmniej jednej próbce miesięcznie) dla liczby komórek somatycznych.

9. Czarnogóra zapewnia, aby dostawy surowego mleka niespełniającego tych wymogów zakończyły się najpóźniej w dniu 31 grudnia 2030 r.

10. W celu zapewnienia niezakłóconego funkcjonowania powyższego systemu przejściowego Komisja może przyjąć szczegółowe przepisy wykonawcze zgodnie z procedurą, o której mowa w artykule 58 rozporządzenia (WE) nr 178/2002.

PUBLIC